

26743-26783

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610- **3422**
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

5 Ağustos 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 08.07.2013 tarihli ve 43452547-120.07-132355 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN'a ait 7/26743, Batman Milletvekili Ayla AKAT ATA'ya ait 7/26744, Kocaeli Milletvekili Lütfü TÜRKKAN'a ait 7/26745, İstanbul Milletvekili Celal ADAN'a ait 7/26746, 7/26747, 7/26792, 7/26794, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/26748, Malatya Milletvekili Veli AĞBABA'ya ait 7/26749, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/26750, 7/26751, 7/26752, 7/26753, 7/26754, 7/26755, 7/26756, 7/26757, 7/26758, 7/26759, 7/26760, 7/26761, 7/26762, 7/26763, 7/26764, 7/26765, 7/26767, 7/26768, 7/26769, 7/26770, 7/26771, 7/26772, 7/26773, 7/26774, 7/26775, 7/26776, 7/26777, 7/26778, 7/26779, 7/26780, 7/26781, 7/26782, 7/26783, 7/26784, 7/26785, 7/26786, 7/26787, 7/26788, Samsun Milletvekili Cemalettin ŞİMŞEK'e ait 7/26766, Ankara Milletvekili Levent GÖK'e ait 7/26789, Kastamonu Milletvekili Emin ÇINAR'a ait 7/26790, Trabzon Milletvekili Mehmet Volkan CANALIOĞLU'na ait 7/26791, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/26793, Ağrı Milletvekili Halil AKSOY'a ait 7/26795 ve Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e 7/26796, 7/26797, 7/26798, 7/26799 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :
1-Önerge görüşleri (81 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

Esas No

:7/26776

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin yaptırdığı araştırmaya göre; 250 gramlık standart ekmek büyüklüğü dikkate alındığında Türkiye'de 37 milyar adet ekmek üretilirken 35 milyar adet ekmek tüketilmektedir. Dolayısıyla yılda 2 milyar adet ekmek israf edilmektedir. Bu israfın ekonomik büyüklüğü ise yıllık 1,5 milyar liradır.

Türkiye Ekmek Üreticileri Federasyonunun açıklamalarına göre Türkiye'de 81 ilde 24 bin 700 ekmek fırını bulunmakta olup bunların 8 bin 700'ü ruhsatsız olarak çalışmaktadır. Bu fırınlardan yaklaşık 18 bini apartman altındadır. Çok sayıda fırının Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve bu yönetmelikle ilgili tebliğlere uygun üretim yapmadığı bilinmektedir.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu 11/6/2010 tarihinde yasalaşmıştır. Bu Kanunun 21 inci maddesinde "Gıda Güvenilirliği Şartları", 22 inci maddesinde "Sorumluluklar", 23 üncü maddesinde "Gıda Kodeksi", 24 üncü maddesinde "Gıda ve Yemde İzlenebilirlik ve Etiketleme, Sunum ve Reklâm ile Tüketici Haklarının Korunması", 29 uncu maddesinde "Hijyen Esasları ve İyi Uygulama Kılavuzları", 30 uncu maddesinde "İşletmelerin Kayıt ve Onayı", 31 inci maddesinde "Resmî Kontroller, İtiraz Hakkı ve Resmî Sertifikalar", 40 inci maddesinde "Gıda ve Yem İle İlgili Yaptırımlar", 41 inci maddesinde "Hijyen ve Resmî Kontroller İle İlgili Yaptırımlar", 48 inci maddesinde "Uygulanmayacak Hükümler ve Atıflar" ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 23 ve 27 nci maddelerine dayanılarak Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği hazırlanmış ve 29.12.2011 tarih ve 28157 (3 üncü mükerrer) sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanmıştır.

Türk Gıda Kodeksinin "Amaç" başlıklı 1 nci Maddesi "Bu Yönetmeliğin amacı; gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelere ilişkin asgari teknik ve hijyen kriterleri, pestisit kalıntıları ve veteriner ilaç kalıntıları, gıda katkı maddeleri, aroma vericiler ve aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenleri, bulaşanlar, ambalajlama, etiketleme, numune alma, analiz metotları, taşıma ve depolama ile ilgili yatay ve dikey gıda kodeksine ilişkin esaslar ile coğrafi işaretle ilgili özel hükümlerin belirlenmesine dair kuralları düzenlemektir." şeklindedir.

29/12/2011 tarihli ve 28157 (3 üncü mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğine dayanılarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından "Türk Gıda Kodeksi Ekmek ve Ekmek Çeşitleri Tebliği" çıkartılarak 4/1/2012 tarih ve 28163 sayılı Resmi Gazete yayınlanmıştır. Türk Gıda Kodeksi Ekmek ve Ekmek Çeşitleri Tebliğinin "Amaç" başlıklı 1 inci Maddesi "Bu Tebliğin amacı, tüketime sunulan ekmek, ekmek çeşitleri, diğer ekmek çeşitleri ve ekşi hamur ekmeklerinin tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretim, muhafaza, taşıma ve pazarlanmasını sağlamak üzere bu ürünlerin özelliklerini belirlemektir." şeklindedir.

TBMM Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu, İçtüzüğü'nün 115 ila 120'nci maddeleri gereğince 22/2/2012 tarihli toplantısında ekmek israfının önlenmesi ve ihtiyaç fazlası ekmeğin değerlendirilmesi talebini içeren dilekçelerin Alt Komisyon marifetiyle incelenmesine karar

[Handwritten signature]

vermiştir. Alt Komisyon tarafından hazırlanan rapor, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu'nun 21/06/2012 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

TBMM Dilekçe Komisyon Genel Kurulu'nun 24 üncü Yasama Dönemi 2 inci Yasama Yılındaki "Ekmek israfının önlenmesi ve ihtiyaç fazlası ekmeğin değerlendirilmesi" ile ilgili 11 Sayılı Genel Kurul Cetveli 27/06/2012 tarihinde yayımlanmıştır. Ekmek israfının önlenmesi ve ihtiyaç fazlası ekmeğin değerlendirilmesi talebini içeren dilekçelere ilişkin tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde 3071 sayılı Kanun ve TBMM İçtüzüğü'nün ilgili maddeleri gereğince, itiraz yolu açık olmak üzere; "Belediyeler ve İl Özel İdarelerine yönelik, ruhsatsız fırınlara süre tanıyarak süre bitiminde gerekli şartları sağlayamayan fırınların kapatılması ve fırınların denetiminin düzenli olarak yapılmasına imkan sağlayacak idari düzenlenme yapılmasının istenmesine" TBMM Dilekçe Komisyon Genel Kurulu tarafından oybirliğiyle karar verilmiştir.

Her soruya teker teker cevap verilmek üzere;

SORU 1) 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, Özel Teknik ve Hijyen Kuralları Yönetmeliği, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği, Türk Gıda Kodeksi Ekmek ve Ekmek Çeşitleri Tebliği, Türk Gıda Kodeksi-Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları Tebliği ve diğer ilgili kanun, yönetmelik ve tebliğler doğrultusunda ekmek fırınlarıyla ilgili denetimler ne sıklıkla yapılmaktadır? Gerekli yaptırımlar uygulanmakta mıdır?

CEVAP 1) Ülkemiz genelinde faaliyet gösteren gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten, satan ve toplu tüketime sunan onay ve kayıt kapsamındaki gıda işletmelerinin resmî kontrol hizmetleri; 13/06/2010 tarih ve 27610 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" ve bu Kanun kapsamında yayımlanan yönetmelik, tebliğ ve talimatlar çerçevesinde, merkezde Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda, il müdürlüklerimizde istihdam edilen kontrol görevlilerince yürütülmektedir.

Bakanlığımızca AB ile uyumlu olarak ürün ve işletme riskine dayalı gıda denetim ve kontrol sistemine geçilmiş olup, denetim sıklığı arttırılmıştır. Risk esaslı denetim ve kontrollerle, Türk Gıda Kodeksine uygun güvenilir ve hijyenik gıda üretiminin sağlanması yanında gıda işyerlerinin teknik ve hijyenik düzeylerinin de düzeltilmesi hedeflenmektedir. Riske dayalı denetim sıklığı; büyük ya da küçük işletme ayırımı gözetmeksizin gıda maddelerinin risk durumu, önceki kontrollerden edinilen bilgi ve deneyimler, gıda işletmecilerinin uyguladıkları incelemelerin otokontrol sonuçları, işletmenin hijyen yönetimi gibi kriterlere göre değişen zaman aralıklarında belirlenmekte ve kontroller bu sıklık doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız, gıda güvenilirliğini sağlamak amacıyla uygun sıklıkta, tarafsız, şeffaf ve meslekî gizlilik ilkelerine uygun olarak risk esasına göre, ön bildirim gereken hâller dışında, önceden haber vermeksizin, yıllık denetim programlarının haricinde; şüpheli, şikâyet, ihbar, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, izleme, gözetim ve tetkik amaçları ile birlikte BİMER ve ALO GIDA 174 kapsamında şikâyet edilen ürün ve firmalara yönelik resmî kontrol faaliyetlerini yürütmektedir. Bu kontroller, izleme, gözetim, doğrulama, tetkik, denetim, numune alma ve analiz gibi uygulamaları da kapsamaktadır.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Son 10 yılda gıda denetimleri ve denetçi sayıları önemli oranda artırılmıştır. 2002 yılında 1.500 civarında gıda denetçisi ile 39 Bin denetim yapılmışken, 2012 yılında 4.732'ye ulaşan gıda denetçisi ile 413 Bin denetim yapılmıştır.

Yapılan denetim ve kontroller sonucunda 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve bu Kanun kapsamında çıkarılan alt mevzuatlara aykırılık tespit edilen ürün, kişi ve firmalar hakkında aynı Kanun kapsamında gerekli yasal işlemler yapılmaktadır. Bu kapsamda yapılan denetimler sonucunda mevzuata uygun olmadığı tespit edilen işletmeler hakkında mevzuat doğrultusunda; idari para cezası, faaliyet durdurma, ürün toplatma veya savcılığa suç duyurusunda bulunma gibi işlemler yapılmaktadır.

5996 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamında yayımlanan, "Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmelik" gereğince; yönetmeliğin yayım tarihi olan 17.12.2011 tarihinden sonra olmak kaydıyla; iç hukuk ve uluslararası hukuk ile güvence altına alınan, gizli soruşturma ve sürmekte olan adli ve idari işlemler, kişisel bilgiler, meslek sırları, gizli müzakereler, uluslararası ilişkiler ve ulusal savunma ile ilgili bilgiler hariç olmak üzere; laboratuvar sonucuyla taklit veya tağşiş yapıldığı kesinleşen gıda ve yem ile kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye düşürecek şekilde bozulmuş, değiştirilmiş gıdaları üreten ve/veya satan firmanın adı, ürün adı, markası, parti ve/veya seri numarasını içeren bilgiler Bakanlığın resmi internet sitesi olan www.tarim.gov.tr adresinde duyurulmak suretiyle kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

SORU 2) 2010 yılında yukarıdaki kanun, yönetmelik ve tebliğler kapsamında kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimler sonucunda kaç firmaya hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

SORU 3) 2011 yılında yukarıdaki kanun, yönetmelik ve tebliğler kapsamında kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimler sonucunda kaç firmaya hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

SORU 4) 2012 yılında yukarıdaki kanun, yönetmelik ve tebliğler kapsamında kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimler sonucunda kaç firmaya hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

SORU 5) 2013 yılında yukarıdaki kanun, yönetmelik ve tebliğler kapsamında kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimler sonucunda kaç firmaya hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

CEVAP 2-3-4-5) Bakanlığımız tarafından ekmek ve ekmek çeşitlerini üreten işyerlerinin denetimi ile ilgili olarak; 2010 yılında 28.407, 2011 yılında 25.334, 2012 yılında 28.490, 2013 yılında ise Temmuz ayı itibarıyla 16.420 adet denetim yapılmış olup, denetim sonucuna göre gıda mevzuatımıza uygun olmayan işletmelere, ilgili mevzuatlar çerçevesinde gerekli yasal işlem uygulanmıştır.

SORU 6) Kaçak ekmek üretim ve satışının insan ve toplum sağlığı üzerinde ne gibi etkileri bulunmaktadır?

CEVAP 6) Bakanlığımızca "Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik"te, 10 Ocak 2013 tarihinde değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklikle, ekmek fırınlarının kayıt altına alınması konusunda en büyük sorun olan, "İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı" istenilmesi zorunluluğu kaldırılmış olup, bu çerçevede ekmek fırınlarının kayıt dışı çalışma sorunu büyük ölçüde aşılmıştır.

Diğer taraftan kayıt altına alınan işletmeler, belirli aralıklarla denetlenmekte, insan ve toplum sağlığına zarar verecek şekilde üretim yapılmasına müsaade edilmemektedir. Kayıt dışı üretim

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

yapan firmaların tespiti halinde, 5996 sayılı Kanunun çerçevesinde gerekli gereği yasal işlem uygulanmaktadır.

SORU 7) 2010, 2011, 2012 ve 2013 yıllarında kaçak ekmek üretim ve satışının engellenmesi hususunda Bakanlığınıza bağlı ilgili birimler ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl Müdürlükleri tarafından ne gibi çalışmalar yapılmıştır?

SORU 8) 2010 yılında kaçak ekmek üretim ve satışına yönelik kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimler sonucu kaç firmaya yaptırım uygulanmıştır?

SORU 9) 2011 yılında kaçak ekmek üretim ve satışına yönelik kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimler sonucu kaç firmaya yaptırım uygulanmıştır?

SORU 10) 2012 yılında kaçak ekmek üretim ve satışına yönelik kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimler sonucu kaç firmaya yaptırım uygulanmıştır?

SORU 11) 2013 yılında kaçak ekmek üretim ve satışına yönelik kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimler sonucu kaç firmaya yaptırım uygulanmıştır?

SORU 12) 2010, 2011, 2012 ve 2013 yıllarında kaçak ekmek üretim ve satışına yönelik denetimler sonucu kaçak ekmek üretim ve satışı yaptığı belirlenen fırınlara hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

CEVAP 7-8-9-10-11-12) 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 30 uncu maddesinde; *"Bu Kanun kapsamındaki gıda ve yem işletmelerinden onaya veya kayıt işlemine tâbi olanlar ile onay ve kayıt işlemlerine ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir. Onaya tâbi işletmeler için, faaliyete geçmeden önce Bakanlıktan onay alınması zorunludur. Kayıt işlemine tâbi işletmeler, faaliyetleri ile ilgili işletme kayıtlarını Bakanlığa yaptırmak zorundadır."* hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, Bakanlığımızın ekmek üretim ve satış yerlerine yaptığı denetimlerde 2011 yılında 1.139, 2012 yılında 1.542, 2013 yılında ise Temmuz ayı itibariyle 195 adet kayıtsız işletmeye yasal işlem uygulanmıştır.